

KOREYADA ZAMONAVIY TURIZM: TRENDLAR, TAHLIL VA YANGI
PARADIGMA

Asqarova Dilobar Ixtiyor qizi

Toshkent Davlat Sharqshunoslik Universiteti 2-bosqich magistranti

Axunova Gulchehra Nazarovna

TDSHU professori, i.f.d.

Annotatsiya: Ushbu maqolada Janubiy Koreya turizm sohasidagi zamonaviy tendensiyalar, jumladan, raqamlashtirish, ekologik turizm, K-pop va kino industriyasi asosida shakllanayotgan madaniy turizm, shuningdek sog'lomashtirish va "slow tourism" yo'nalishlari tahlil qilingan. Maqolada Koreya Respublikasining turizm tajribasi O'zbekiston turizmida qo'llash imkoniyatlari bilan solishtirilib, yangi istiqbollari va tavsiyalar berilgan. Shuningdek, statistik ma'lumotlar, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda mahalliy manbalar asosida tahlil o'tkazilgan. Natijada O'zbekiston uchun Koreya tajribasidan foydalanib, innovatsion xizmatlarni rivojlantirish, ekoturizmni qo'llab-quvvatlash va madaniy mahsulotlarni brendlash bo'yicha ma'lum bir xulosalar chiqarilgan.

Kalit so'zlar: Janubiy Koreya, O'zbekiston, turizm tendensiyalari, raqamlashtirish, ekoturizm, K-pop, madaniy turizm, innovatsion xizmatlar, sog'lomashtirish turizmi, "slow tourism".

Аннотация: В данной статье анализируются современные тенденции в туристической индустрии Южной Кореи, включая цифровизацию, экотуризм, культурный туризм, формирующийся на базе К-поп и киноиндустрии, а также направления оздоровительного и «медленного туризма». В статье сравнивается туристический опыт Республики Корея с возможностями его применения в узбекском туризме, а также приводятся новые перспективы и рекомендации. Также был проведен анализ на основе статистических данных, отчетов международных организаций и местных источников. В результате были сделаны определенные выводы для Узбекистана по развитию инновационных услуг, поддержке экотуризма и брендингу культурных продуктов с использованием корейского опыта.

Ключевые слова: Южная Корея, Узбекистан, туристические тренды, цифровизация, экотуризм, К-поп, культурный туризм, инновационные услуги, оздоровительный туризм, «медленный туризм».

Abstract: This article analyzes modern trends in the South Korean tourism industry, including digitalization, ecotourism, cultural tourism, which is being formed on the basis of K-pop and the film industry, as well as wellness and "slow tourism" directions. The article compares the tourism experience of the Republic of Korea with the possibilities of its application in Uzbek tourism, and provides new perspectives and recommendations. Also, an analysis was conducted based on statistical data, reports of international organizations and local sources. As a result, certain conclusions were drawn for Uzbekistan on the development of innovative services, support for ecotourism and branding of cultural products using the Korean experience.

Keywords: *South Korea, Uzbekistan, tourism trends, digitalization, ecotourism, K-pop, cultural tourism, innovative services, wellness tourism, “slow tourism”.*

KIRISH

So‘nggi yillarda globallashtirish, raqamli transformatsiya va madaniy almashinuv orqali turizm sohasi keskin o‘zgarishlarga uchramoqda. Ayniqsa Janubiy Koreya- “K-madaniyat” (Hallyu) vositasida xalqaro sayyohlar e’tiborini tortuvchi markazga aylangan mamlakatdir. Shu bilan birga, Koreyada shakllangan innovatsion turizm strategiyalari boshqa davlatlar, jumladan, O‘zbekiston uchun ham muhim ibrat bo‘lishi mumkin.

Maqolada Koreyada turizm sohasida yuz berayotgan asosiy trendlar ilmiy yondashuv bilan tahlil qilinadi, so‘ngra bu tajribalar O‘zbekiston turizm sektori sharoitida qaysi jihatlar bo‘yicha tatbiq qilinishi mumkinligi muhokama qilinadi. Maqsad- nazariy tahlilga emas, konkret strategik tavsiyalar va tajriba almashishga yo‘naltirilgan maqola yaratish. Asosiy savollar quyidagilar:

1. Koreyada hozirgi zamonaviy turizm trendlari qanday ko‘rinish olmoqda?
2. Ushbu tendensiyalarning asosiy drayverlari va muammo jihatlari nimada?
3. Koreya tajribasidan O‘zbekiston sharoitida nimani o‘rganish mumkin va qanday yo‘nalishlar rivojlantirilishi lozim?

METODOLOGIYA

Ushbu maqolada quyidagi metodologik yondashuvlar qo‘llanildi:

Adabiyotlar sharhi: turizm sohasidagi global va mintaqaviy maqolalar, hukumat hisobotlari, turizm tashkilotlari statistik ma‘lumotlari tahlil qilindi.

Statistik tahlil: Janubiy Koreya va O‘zbekiston bo‘yicha so‘nggi yillarda sayyohlar soni, turizm daromadlari, viza siyosati kabi ko‘rsatkichlar solishtirildi.

Taqqoslash usuli: Koreya va O‘zbekiston misollarida trendlar, strategiyalar va ularning natijalari solishtirildi.

Amaliy takliflar shakllantirish: tahlil natijalari asosida O‘zbekiston uchun mos strategik tavsiyalar ishlab chiqildi.

Ma‘lumotlar manbalari sifatida xalqaro tashkilotlarning statistik bazalari, Koreya turizm tashkiloti, O‘zbekiston Respublikasi turizm ma‘lumotlari va ilmiy tadqiqot maqolalari ishlatildi.

NATIJALAR

Quyida Koreyada aniqlangan zamonaviy turizm tendensiyalari va O‘zbekistonda mavjud holat statistik misollar bilan ko‘rsatib o‘tiladi.

Yil	Janubiy Koreya (mln sayyoh)
2019	17,5
2020	2,5
2021	3,2
2022	10,2
2023	11,0
2024	16,3
2025(prognoz)	20,0

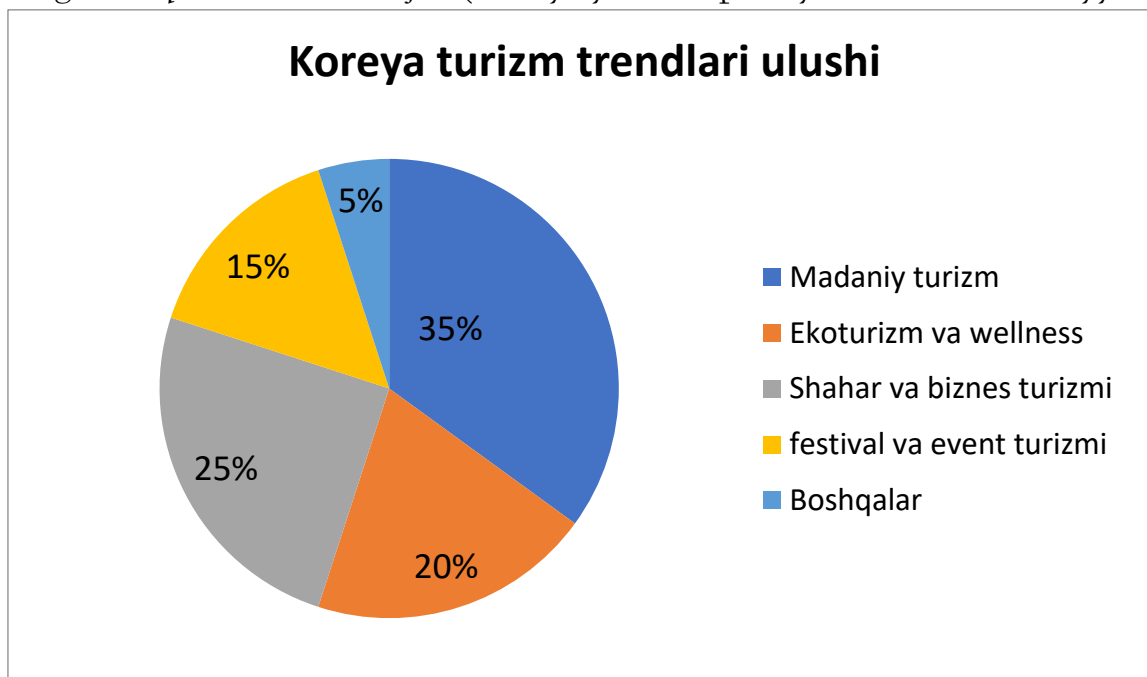
1-jadval. Janubiy Koreyaga tashrif buyurgan turistlar soni(2019-2025)⁴²

1-jadvalga qaraganda 2024-yilda Janubiy Koreyaga kirib kelgan chet el sayyohlar soni 16,37 million kishini tashkil etib, bu 2023-yildagi ko'rsatkichdan 48,4 % ga ko'p bo'lgan. Bu ko'rsatkich 2019-yildagi rekord 17,5 millionga nisbatan 94% qiyofasini tashkil etadi. Turizm tashkiloti rejasiga ko'ra, 2027-yilda 30 million sayyohni jalb qilish maqsad qilingan. Ma'lumotlarga ko'ra, 2025-yil boshida Koreyaga kelgan sayyohlar soni davomiy o'sish ko'rsatmoqda. Masalan, 2025-yilning birinchi to'rt oyi davomida 5,58 million sayyoh kirib kelgan, bu o'tgan yilga nisbatan 14,6 % o'sish demakdir va yil oxirigacha 20+ mln sayyoh kelishi prognoz qilingan.

Yil	O'zbekiston (mln sayyoh)
2019	6,7
2020	1,5
2021	1,9
2022	5,2
2023	6,6
2024	10,2
2025(prognoz)	12,0+

2-jadval. O'zbekistonga tashrif buyurgan sayyohlar soni(2019-2025)⁴³

2023-yilda O'zbekistonda chet ellik sayyohlar soni 6,6 millionga teng bo'lgan. 2025-yilning yanvar-avgust oylarida O'zbekistonda 7,4 million sayyoh qabul qilingan, bu o'tgan yilga nisbatan 49,1 % ga ko'p. 2024-yilda esa 10,2 million chet ellik sayyoh maqsadi amalga oshgan deb e'lon qilingan va bu davrda turizm daromadi 3,5 milliard dollar atrofida bo'lgan. Bundan tashqari, O'zbekiston 90 davlat fuqarolari uchun viza bepul tartib joriy qilgan va 56 davlat uchun e-viza tizimini yo'lga qo'ygan. 2025-yil boshidan boshlab turist tashriflari 46 % ga oshgani haqida xabarlar mavjud (2025 yil yanvar-aprel oylarida 3,1 million sayyoh).

1-rasm. Koreya Respublikasida xalqaro turizmning zamonaviy trendlari ulushi⁴⁴

⁴² <https://knto.or.kr/eng/SupportInternationalTourism>

⁴³ <https://uzbekistan.travel/en/uzbekistan-tourist-arrivals>

⁴⁴ <https://knto.or.kr/eng/SupportInternationalTourism>

Yuqoridagi 1-rasmda keltirilgan diagramma Janubiy Koreya Respublikasida xalqaro turizmning zamonaviy trendlari ulushini ko'rsatib bermoqda. Undan quyidagi xulosalarni olish mumkin:

1. Madaniy turizm (35%) – eng katta ulushni egallagan. Bu shuni ko'rsatadiki, Koreya turizmi asosan tarixiy meros, san'at, an'anaviy festivallar va K-pop, K-drama kabi madaniy kontent orqali sayyohlarni jalb qilmoqda.

2. Shahar va biznes turizmi (25%) – ikkinchi o'rinda turibdi. Seul, Pusan, Incheon kabi yirik shaharlar va biznes markazlari, xalqaro konferensiyalar va ko'rgazmalar bu yo'nalishda asosiy rol o'ynaydi.

3. Ekoturizm va wellness (20%) – Koreyada tabiiy maskanlar, tog'lar, kurortlar va sog'lomlashtirish markazlari orqali sayyohlar jalb qilinmoqda. So'nggi yillarda sog'lom turmush tarziga bo'lgan talab bu yo'nalishni kuchaytirmoqda.

4. Festival va event turizmi (15%) – xalqaro miqyosda mashhur bo'lgan K-pop konsertlari, kinofestivallar, an'anaviy marosimlar va boshqa tadbirlar bilan bog'liq turizmni anglatadi.

5. Boshqalar (5%) – bu ulush turizmning boshqa kichik yo'nalishlari (masalan, ta'lim turizmi, sport turizmi va boshqalar) hisobiga to'g'ri keladi.

Umumiy xulosa: Diagrammadan ko'rinib turibdiki, Janubiy Koreyada eng ko'p rivojlangan yo'nalish — madaniy turizm (35%). Bu esa Koreya turizmini xalqaro bozorda madaniyat va ijodiy kontent bilan tanitishda asosiy strategiya bo'lib xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, biznes, wellness va festival turizmlari ham muhim qo'shimcha yo'nalishlar sifatida sayyohlarni jalb etishda katta ahamiyatga ega.

MUHOKAMA

Janubiy Koreya va O'zbekiston turizm statistikasi 2023–2024 yillar kesimida ikki xil, ammo bir-birini to'ldiruvchi tendensiyalarni ko'rsatmoqda.

1. Sayyohlar sonining o'sishi. 2023 yilda Koreyaga 8,7 mln xorijiy sayyoh tashrif buyurgan bo'lsa, 2024 yilda bu ko'rsatkich 16,37 mln ga yetdi (1-jadval). Bu deyarli 88 foizlik o'sish bo'lib, pandemiyadan keyingi tiklanish jarayoni kuchli sur'atlarda amalga oshirilayotganini anglatadi. O'zbekistonda esa 2023 yilda 6,6 mln sayyoh bo'lgan bo'lsa, 2024 yilda ularning soni 10,2 mln ga yetdi (2-jadval). Bu esa 55 foizlik o'sishni tashkil etadi. Shuni ta'kidlash kerakki, Koreya turistlar soni bo'yicha ustunlikka ega bo'lsa-da, O'zbekistonning o'sish sur'ati ham mintaqa bo'yicha sezilarli darajada yuqori.

2. Turizm segmentlari va trendlari. 1-rasmda ko'rsatilganidek, Koreya turizmida asosiy yo'nalish madaniy turizm (35%) hisoblanadi. Bu sohada K-pop, kino va drama sanoati, an'anaviy marosimlar va tarixiy obidalar yetakchi rol o'ynaydi. Ikkinchi yirik segment — shahar va biznes turizmi (25%), bunda Seul, Pusan kabi yirik shaharlardagi konferensiyalar, biznes uchrashuvlari va ko'rgazmalar muhim o'rin tutadi. Shu bilan birga, ekoturizm va wellness (20%) segmenti ham tobora ommalashib bormoqda. Koreya sog'lomlashtirish markazlari, kurort hududlari va tog'li maskanlari orqali sayyohlarni jalb qilmoqda. Festival va event turizmi (15%) esa global miqyosdagi K-pop konsertlari va kinofestivallar tufayli o'sish sur'atiga ega.

O'zbekistonda esa zamonaviy turizmning asosiy trendlari tarixiy-madaniy meros va ekoturizmga asoslangan. Samarqand, Buxoro va Xiva kabi shaharlar "Ipak yo'li turizmi"

konsepsiyasi bilan xalqaro maydonga chiqmoqda. Shu bilan birga, O'zbekistonda ekoturizm va agroturizm bo'yicha yangi loyihalar amalga oshirilayotgani statistik ko'rsatkichlarda o'z aksini topmoqda.

3. Taqqoslash va imkoniyatlar. Koreya va O'zbekiston turizmida asosiy o'xshashlik — madaniy meros va zamonaviy omillarni uyg'unlashtirishdir. Farqi shundaki, Koreya turizmi asosan pop-madaniyat va shahar infratuzilmasi asosida rivojlanayotgan bo'lsa, O'zbekiston esa tarixiy meros va ekoturizmga tayanmoqda. Koreyaning muvaffaqiyatli tajribasi O'zbekiston uchun bir qator imkoniyatlarni ochadi:

- Madaniy turizmni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish (virtual muzeylar, AR/VR ekskursiyalar);
- Wellness va sog'lomlashtirish turizmini kengaytirish;
- Festival va event turizmini rivojlantirish (xalqaro miqyosdagi san'at va musiqa festivallari).

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, Janubiy Koreya turizmi 2023–2024 yillarda pandemiyadan so'ng jadal tiklanib, turistlar soni bo'yicha ikki baravarga yaqin o'sishni qayd etdi. O'zbekiston esa turizm sohasida yuqori o'sish sur'atlari bilan ajralib turib, Markaziy Osiyoda yangi kuchli raqobatchiga aylanmoqda.

Koreya tajribasi shuni ko'rsatadiki, turizmida diversifikatsiya — madaniy, shahar, wellness va festival yo'nalishlarini uyg'unlashtirish — mamlakatning xalqaro sayyohlik brendini mustahkamlashda asosiy omil hisoblanadi. O'zbekiston uchun esa ushbu modelni o'z sharoitiga moslashtirish orqali turizm bozorida yanada yuqori natijalarga erishish mumkin.

Umumiy xulosa: Janubiy Koreya va O'zbekiston turizmida zamonaviy tendensiyalar bir-birini to'ldiruvchi yo'nalishlarda rivojlanmoqda. Koreya tajribasidan samarali foydalanish O'zbekistonning xalqaro turizm bozorida raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Korea Tourism Organization. (2024). Korea tourism statistics 2023–2024. Retrieved from <https://kto.visitkorea.or.kr>
2. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2024). World tourism barometer: International tourism trends 2023–2024. Madrid: UNWTO.
3. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2023). Tourism policy review of Korea. Paris: OECD Publishing.
4. Statista. (2024). Number of international tourist arrivals in South Korea from 2010 to 2024. Retrieved from <https://www.statista.com>
5. State Committee for Tourism Development of the Republic of Uzbekistan. (2024). Tourism statistics of Uzbekistan 2023–2024. Tashkent.
6. World Bank. (2023). Tourism development in Central Asia: Opportunities and challenges. Washington, D.C.: World Bank.

7. Kim, S., & Lee, C. (2022). Cultural tourism in South Korea: The role of Hallyu (Korean Wave). *Journal of Tourism and Cultural Change*, 20(5), 612–628. <https://doi.org/10.1080/14766825.2021.1923456>
8. Azizov, B. (2023). *O‘zbekistonda turizm rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari*. Toshkent: Turon-Iqbol Publishing.
9. World Tourism Organization (WTO). (2024). *Tourism and wellness: Global report on health and nature tourism*. Madrid: UNWTO